

॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ मेरेयं वक्षजं मयं ॥ ३९ ॥ ४० ॥ खांडवरागः पिप्पलीशुंठीयुक्तो मुद्गयूषः खांडवः स एव शर्करायुक्तो रागः खांडवः ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ इत्यांश्च मेधिके पर्व
दुःशलायाश्च तं पौत्रं बालकं भरतर्षभ ॥ स्वराज्येऽथ पितुर्धीमान् स्वसुः प्रीत्या न्यवेशयत् ॥ ३५ ॥ नृपतींश्चैव तान्सर्वान्सुविभक्तान्सुपूजितान् ॥ प्रस्थापयामास व
शीकुरुराजो युधिष्ठिरः ॥ ३६ ॥ गोविंदं च महात्मानं बलदेवं महाबलं ॥ तथान्यान् दृष्ट्वा विरांश्च प्रद्युम्नाद्यान् सहस्रशः ॥ ३७ ॥ पूजयित्वा महाराजयथाविधि महा
द्युतिः ॥ भ्रातृभिः सहितो राजा प्रास्थापयदरिंदमः ॥ ३८ ॥ एवं बभूव यज्ञः स धर्मराजस्य धीमतः ॥ बद्धन् धनं रत्नौघः सुरामैरेयसागरः ॥ ३९ ॥ सर्पिः पंकाहदा
यत्र बभूवुश्चान्नपर्वताः ॥ रसालाकदर्मानघो बभूवुर्भरतर्षभ ॥ ४० ॥ भक्ष्य खांडवरागाणां क्रियतां भुज्यतां तथा ॥ पशूनां वध्यतां चैव नातंददृशिरजनाः ॥ ४१ ॥
मत्तप्रमत्तमुदितं सुप्रीतयुवतीजनं ॥ नृदंगशंखनादैश्च मनोरममभूत्तदा ॥ ४२ ॥ दीयतां भुज्यतां चैष्टं दिवारात्रमवारितं ॥ तं होत्सवसंकाशं दृष्ट्वा पुष्टजनाकु
लं ॥ ४३ ॥ कथयंति स्म पुरुषानानादेशनिवासिनः ॥ वर्षित्वा धनधाराभिः कामैरत्नैरसैस्तथा ॥ विपाप्मा भरतश्रेष्ठः कृतार्थः प्राविशत्पुरं ॥ ४४ ॥ इति श्री
महाभारते आश्वमेधिके पर्वणि अनुगीता पर्वणि अश्वमेधसमाप्तौ ऊननवतितमोऽध्यायः ॥ ८९ ॥ ॥ ९० ॥ ॥ ९१ ॥ ॥ ९२ ॥ जनमेजय उवाच पिताम
हस्य मे यज्ञे धर्मराजस्य धीमतः ॥ यदाश्चर्यमभूत्किंचित् द्रवान्वक्तुमर्हति ॥ १ ॥ वैशंपायन उवाच श्रूयतां राजशार्दूलमहदाश्चर्यमुत्तमं ॥ अश्वमेधे महा
यज्ञे निवृत्ते यदभूत्प्रभो ॥ २ ॥ तर्पितेषु द्विजाग्र्येषु ज्ञातिसंबन्धिबन्धुषु ॥ दीनांधरूपणे वापितदा भरतसत्तम ॥ ३ ॥ घुष्यमाणे महादाने दिक्षु सर्वासु भारत ॥ पतत्सु
पुष्पवर्षेषु धर्मराजस्य मूर्धनि ॥ ४ ॥ नीलाक्षस्तत्र नकुलोरुक्मपार्श्वस्तदानघ ॥ वज्राशनिसमं नादममुंचद्वसुधाधिप ॥ ५ ॥ सरुदुस्तृज्यतन्नादं त्रासयानो मृ
गद्विजान् ॥ मानुषं वचनं प्राह दृष्टो बिलशयो महान् ॥ ६ ॥ सक्तुप्रस्थेन वो नायं यज्ञस्तुल्यो नराधिपाः ॥ उच्छृत्तेर्वदान्यस्य कुरुक्षेत्रनिवासिनः ॥ ७ ॥ तस्य तद्व
चनं श्रुत्वा नकुलस्य विशांपते ॥ विस्मयं परमं जग्मुः सर्वे ते ब्राह्मणर्षभाः ॥ ८ ॥ ततः समेत्य नकुलं पर्यपृच्छन्त ते द्विजाः ॥ कुतस्त्वं समनुप्राप्तो यज्ञं साधु समागमं ॥
॥ ९ ॥ किं बलं परमं तुभ्यं किं श्रुतं किं परायणं ॥ कथं भवंतं विद्यामयो नो यज्ञं विगर्हसे ॥ १० ॥ अविलुप्यागमं कृत्स्नं विविधैर्यज्ञियैः कृतं ॥ यथागमं यथान्यायं कर्त
व्यं च तथा कृतं ॥ ११ ॥

पितामहस्येत्यादियं यथा त्वर्थं क्लेशार्जितं न्यायतः श्रद्धया सत्वात् त्रेर्पितं अश्वमेधादप्यधिकमिति क्रोधजयश्च सर्वथा कर्त्तव्य इति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥